

Namba ya Mtahiniwa _____

Jina la Shule _____

Mkoa _____

Wilaya _____

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA
SAMPULI YA MTIHANI WA KUMALIZA ELIMU YA MSINGI**

01

KISWAHILI

Muda: Saa 1:40

Mwaka: 2024

Maelekezo

1. Karatasi hii ina sehemu A, B na C zenye jumla ya maswali **sita (6)**.
2. Jibu maswali **yote** kwenye nafasi ulizopewa.
3. Sehemu A na B zina alama **ishirini (20)** kila moja na sehemu C ina alama **kumi (10)**.
4. Majibu yote yaandikwe kwa kalamu yenye wino wa **bluu** au **mweusi**, isipokuwa katika michoro ambapo ni lazima kutumia penseli.
5. Vifaa vya mawasiliano visivyoruhusiwa **havitakiwi** katika chumba cha mtihani.
6. Andika **Namba yako ya Mtihani** na taarifa zote muhimu katika kila ukurasa sehemu ya juu upande wa kulia.

KWA MATUMIZI YA MTAHINI TU		
NAMBA YA SWALI	ALAMA	SAHIHI YA MTAHINI
1		
2		
3		
4		
5		
6		
JUMLA		
SAHIHI YA MHAKIKI		

Ukurasa wa 1 kati ya 9

Namba ya Mtahiniwa _____

Jina la Shule _____

Mkoa _____

Wilaya _____

SEHEMU A (Alama 20)

Jibu maswali **yote** katika sehemu hii.

1. Sikiliza kwa makini hadithi utakayosomewa na msimamizi, kisha jibu kipengele cha (i) – (v), **kwa kuchagua herufi ya jibu sahihi** na kuandika katika kisanduku.

- (i) Kwa nini mfalme alikuwa anavaa kilemba kinachofunika kichwa na masikio?

- A Alikuwa na masikio kama ya punda.
B Alikuwa na nywele ndefu zenye mvi.
C Alikuwa na kichwa kama cha punda.
D Alikuwa na kipara kama ngoma.
E Alikuwa na kichwa kidogo kama mpira.

- (ii) Kinyozi aliyemnyoa mfalme alikuwa anaitwa nani?

- A Nguvumali B Askari C Punda
D Roporopo E Hekaheka

- (iii) Mfalme alimwambia nini kinyozi kabla ya kuanza kumnyoa?

- A Asicheke wala kusema atakachooona.
B Acheke ila asiseme atakachooona.
C Atangaze atakachooona.
D Atakachooona aseme kwa watu.
E Atakachooona asisema popote.

- (iv) Kipi kilisababisha siri ya mfalme Nguvumali kufahamika kijijini?

- A Sauti kutoka katika mti B Mfalme mwenyewe alitoa siri
C Wanakijiji wa hekaheka D Upepo mkali
E Dunia kutokuwa na siri

- (v) Mfalme alifanya nini baada ya wanakijiji kujua kuwa ana masikio kama ya punda?

- A Aliwaadhibu askari wake B Alimfunga kinyozi wake
C Aliamua kuvua kilemba D Alimuua kinyozi wake
E Alisikitika sana

Namba ya Mtahiniwa _____

Jina la Shule _____

Mkoa _____

Wilaya _____

2. Katika kipengele cha (i) - (x), **chagua jibu sahihi** kisha andika herufi yake katika kisanduku ulichopewa.

- (i) Kitendawili kipi kati ya vifuatavyo kinateguliwa na picha ifuatayo?



- A Ana miguu kama msumeno.
 - B Hujihami bila silaha.
 - C Ana mdomo lakini anauma kwa mkia.
 - D Mama hana miguu lakini mtoto anayo.
 - E Rafiki yangu mpole lakini adui wanamhara.
- (ii) “Wanakijiji wa Kilolo hufanya kazi kwa kushirikiana.” Ni methali ipi kati ya zifuatazo inaweza kutumika kuwashauri wanakijiji hao kuendelea na ushirikiano?
- A Dhahabu hupewa aliyeshinda.
 - B Umoja ni nguvu, utengano ni udhaifu.
 - C Damu nzito kuliko maji.
 - D Lakuvunda halina ubani.
 - E Haraka haraka haina Baraka.

Namba ya Mtahiniwa _____

Jina la Shule _____

Mkoa _____

Wilaya _____

- (iii) Kitendawili kipi kati ya vifuatavyo kinateguliwa na kiumbe aliyeko kwenye picha ifuatayo?



- A Kila niendapo hunifuata.
B Anajenga ingawa hana mikono.
C Hana adabu wala staha kwa watu.
D Bibi yangu hutembea na nyumba yake.
E Daima hunifuata nyuma, nikimfuata hukimbia.
- (iv) “Mwanafunzi amechelewa darasani.” Sentensi ipi inakanusha sentensi hiyo?
A Mwanafunzi hatachelewa darasani.
B Mwanafunzi hajachelewa darasani.
C Mwanafunzi hachelewi darasani.
D Mwanafunzi huwa hachelewi darasani.
E Mwanafunzi hakuchelewa darasani.
- (v) “Wao wanapenda kucheza mpira”. Sentensi hiyo inaonesha nafsi gani kati ya zifuatazo?
A Nafsi ya tatu wingi B Nafsi ya pili umoja C Nafsi ya pili wingi
D Nafsi ya tatu umoja E Nafsi ya kwanza wingi



Namba ya Mtahiniwa _____

Jina la Shule _____

Mkoa _____

Wilaya _____

- (vi) Soma mazungumzo yafuatayo kisha jibu swali linalofuata:

Tumbo: *Kadiri unavyoendelea kuishi hapa ninaanza kukuchoka.*

Legelege: *Ninaona hutaki kusema kwa uwazi. Unataka niondoke?*

Methali ipi kati ya zifuatazo inahusiana na kauli iliyotolewa na Legelege?

- A Umdhaniaye ndiye kumbe siye.
- B Akufukuzaye hakwambii toka.
- C Mtaka yote kwa pupa hukosa yote.
- D Chanda chema huvikwa pete.
- E Akupigaye shavu moja mgeuzie la pili.

☐

- (vii) “Watoto watukutu hufitiniana.” Kauli gani ya matendo inayojidhihirisha katika sentensi hiyo?

- A Kutendwa
- B Kutendana
- C Kutendea
- D Kutenda
- E Kutendeka

☐

- (viii) Mwalimu alituambia, “Ingieni darasani.” Kauli taarifa ya sentensi hii ni ipi kati ya zifuatazo?

- A Mwalimu aliwaambia tuingie darasani.
- B Mwalimu alisema mmeingia darasani.
- C Alituambia mwalimu tuingie darasani.
- D Mwalimu alituambia kuwa tuingie darasani.
- E Mwalimu aliwaambia kuwa waingie darasani.

☐

Namba ya Mtahiniwa _____

Jina la Shule _____

Mkoa _____

Wilaya _____

- (ix) Chunguza jedwali lifuatalo, kisha uchague neno la Kiswahili linalopatikana katika jedwali hilo.

V	Z	W	G	U
P	R	D	H	F
K	U	K	U	J
B	S	V	T	N
H	G	I	Z	M

A Bata B Kuku C Meza D Kiti E Giza

- (x) Sokomoko alitaka kununua samaki lakini alisahau kutembea na pesa. Kauli ipi inaeleza hali hiyo?

A Sokomoko angesahau pesa angenunua samaki.
B Sokomoko asingesahau pesa angenunua samaki.
C Sokomoko angelisahau pesa asingelinunua samaki.
D Sokomoko asingelisahau pesa asingelinunua samaki.
E Sokomoko angelisahau pesa angelinunua samaki.

3. Oanisha maana ya aina za maneno zilizopo **Orodha A** na aina za maneno kutoka **Orodha B**, kwa kuandika herufi ya jibu sahihi katika nafasi ya majibu.

Orodha A		Majibu	Orodha B
(i)	Hutoa taarifa zaidi kuhusu kitenzi na kivumishi.	()	A. Kihusishi B. Kiunganishi
(ii)	Husimama peke yake na kutoa taarifa iliyokamilika.	()	C. Nomino D. Kihisishi
(iii)	Hufanya kazi ya kuhusisha maneno katika tungo au sentensi.	()	E. Kielezi F. Kitenzi
(iv)	Hutoa taarifa za nyongeza kuhusu nomino au kiwakilishi.	()	G. Kivumishi
(v)	Huonesha hisia za watu kama vile mshangao, huzuni, huruma, hasira na furaha.	()	

Namba ya Mtahiniwa _____

Jina la Shule _____

Mkoa _____

Wilaya _____

SEHEMU B (Alama 20)

Jibu maswali **yote** katika sehemu hii.

4. Taja visawe vya maneno yafuatayo kwa kuandika jibu katika nafasi iliyoachwa wazi.
- (i) Pasua _____
 - (ii) Idhini _____
 - (iii) Mtoto _____
 - (iv) Bibi _____
 - (v) Kanuni _____
5. Soma kwa makini shairi lifuatalo kisha jibu maswali katika kipengele cha (i) - (v) **kwa kuandika jibu sahihi** katika nafasi iliyoachwa wazi.

Binti yangu nisikie, dunia hii dunia,
Wengi wasikitikie, imewaua tamaa,
Mali sipapatikie, utakufa kwa tamaa,
Yakikukuta madhara, majuto ni mjukuu.

Kataa vijizawadi, kutoka kwa vijibaba,
Kujichunga huna budi, kuepuka ukahaba,
Mwili usije unadi, maradhi yakakukaba,
Yakikukuta madhara, majuto ni mjukuu.

Nawe njemba wa kiume, sione dunia tamu,
Maradhi hayana shime, ukipenda vya haramu,
Bangi nayo usiseme, imeshashika hatamu,
Yakikuta madhara, majuto ni mjukuu.

Tatiwa korokoroni, ulofa kiendekeza,
Serikali i makini, maovu kutokomezwa,
Taishia gereza, tamaa ikikumeza,
Yakikukuta madhara, majuto ni mjukuu.

Ukurasa wa 7 kati ya 9

Namba ya Mtahiniwa _____

Jina la Shule _____

Mkoa _____

Wilaya _____

Wino unaishilia, hayo yatie moyoni,
Jina langu Vumilia, mzee wa msituni,
Vijana nawalilia, msijisweke motoni,
Yakikukuta madhara, majuto ni mjukuu.

Maswali

- (i) Katika shairi ulilosoma, mshairi anasisitiza jambo gani kwa binti yake?

- (ii) Binti anaweza kupata madhara gani endapo ataendekeza tabia zilizotajwa kwenye ubeti wa pili?

- (iii) Mshairi anampa kijana wa kiume tahadhari gani katika ubeti wa tatu?

- (iv) Mshairi anamaanisha nini anaposema “msijisweke motoni?”

Namba ya Mtahiniwa _____

Jina la Shule _____

Mkoa _____

Wilaya _____

- (v) Mshairi anatoa ujumbe gani katika shairi ulilosoma?

SEHEMU C (Alama 10)

Jibu Swali la **Sita (6)**.

6. Mwandikie Mwalimu Janeth Matesha kadi ya mwaliko wa kuhudhuria tafrija ya kumpongeza dada yako Eliza aliyehitimu masomo ya chuo kikuu. Familia yenu ni ya Bwana na Bibi John Samweli. Tafrija hiyo itafanyika tarehe **22/11/2024** kwenye Bwalo la Polisi, Lushoto, kuanzia saa **7:00** mchana hadi saa **12:00** jioni.